

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 18SKomp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8023200210
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Naď
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:8023200210.1

Uznesenie

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v zložení z predsedu senátu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., JUDr. Terézie Mecelovej (sudkyňa spravodajkyňa), JUDr. Jaroslavy Fúrovej, JUDr. Nory Halmovej, JUDr. Jany Haluškovej a Mgr. Michala Novotného, v kompetenčnom spore medzi Okresným súdom Poprad a pôvodne Krajským súdom v Prešove (teraz Správny súd v Košiciach), v spore žalobcu Q.. B. E., K. X. X. XXXX, Z., Z.H. XXXX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Marekom Morochovičom, Bratislava, Krížna 56, proti žalovanému PaedDr. Milanovi Majerskému, PhD., predsedovi Prešovského samosprávneho kraja, Prešov, Námestie mieru 5043/2, IČO: 37 870 475, o určenie neplatnosti odvolania žalobcu z funkcie riaditeľa, naposledy vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17C/67/2023 a predtým na Krajskom súde v Prešove pod sp. 6S/22/2023, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci nie je daná právomoc správneho súdu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad 23. októbra 2023 predložil vec kompetenčnému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej ako „kompetenčný senát“) na rozhodnutie kompetenčného sporu. Kompetenčný spor vznikol medzi Krajským súdom v Prešove a Okresným súdom Poprad.

2. Krajský súd v Prešove postúpil vec uznesením z 16. mája 2023 č. k. 6S/22/2023-44 Okresnému súdu Poprad s tým, že žalobou sa žalobca domáha zrušenia odvolacieho dekrétu žalovaného zo 16. marca 2023, ktorým žalovaný ako štatutárny orgán samosprávneho kraja podľa § 16 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v súlade s § 3a zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom od 1. januára 2022 (ďalej len „zákon o múzeách“) odvolal žalobcu s účinnosťou od 20. marca 2023 z funkcie riaditeľa Vihorlatského múzea v Humennom. Žalobca pri výkone funkcie riaditeľa vykonával prácu vo verejnom záujme a Prešovský samosprávny kraj má pritom postavenie zamestnávateľa. Vo veci ide o súkromnoprávny spor z pracovnoprávneho vzťahu (vykonávanom vo verejnom záujme). Napadnutý dekrét žalovaného nie je správnym aktom, nebol vydaný v administratívnom konaní, ale je právnym úkonom zamestnávateľa (resp. zriaďovateľa) v pracovnoprávnom vzťahu pri výkone práce vo verejnom záujme. Okresný súd Poprad nesúhlasil s postúpením mu veci Krajským súdom v Prešove uznesením z 16. mája 2023 č. k. 6S/22/2023-44, pretože vec podľa jeho názoru patrí do právomoci správnych súdov.

3. Kompetenčný senát zriadený podľa § 11 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) preto prejednal predložený (kompetenčný) spor ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi súdmi (§ 8 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len „SSP“).

4. Podľa § 3 CSP sú dy prejedna vajú a rozhoduju sú kromopra vne spory a ine sú kromopra vne veci, ak ich podľa za kona neprejedna vajú a nerozhoduju ine orga ny.

5. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

6. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme (ďalej len „zákon o výkone práce vo verejnom záujme“) tento zákon upravuje práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov pri výkone práce vo verejnom záujme.

8. Podľa § 1 ods. 4 zákona o výkone práce vo verejnom záujme na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

9. Podľa § 4 zákona o výkone práce vo verejnom záujme právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil.

10. Podľa § 3a ods. 1 zákona o múzeách štatutárny orgán múzea alebo galérie podľa § 3 ods. 1 vymenúva a odvoláva štatutárny orgán zriaďovateľa tohto múzea alebo tejto galérie.

11. Podľa § 3a ods. 3 zákona o múzeách štatutárny orgán vymenovaný podľa odseku 1 nemožno odvolať bez uvedenia dôvodu.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou pôvodne na Krajský súd v Prešove domáha zrušenia jeho odvolania z funkcie riaditeľa múzea, ku ktorému došlo odvolacím dekrétom štatutárneho orgánu zriaďovateľa múzea za použitia § 3a zákona o múzeách. Pracovný pomer žalobcu vznikol na základe pracovnej zmluvy z 1. novembra 1985 (samostatný historik) a do funkcie riaditeľa múzea bol žalobca ustanovený dekrétom predsedu Prešovského samosprávneho kraja z 30. septembra 2002 dňom 1. októbra 2002. Žalovaný odvolal žalobcu s účinnosťou od 20. marca 2023 z funkcie riaditeľa Vihorlatského múzea v Humennom s odôvodením, že žalobca porušil svoje povinnosti s poukazom na § 8 ods. 1 písm. a/ zákona o výkone práce vo verejnom záujme a podľa § 240 ods. 9 Zákonníka práce (skončil okamžite pracovný pomer so zamestnancom, ktorý bol člen odborového orgánu bez predchádzajúceho súhlasu tohto odborového orgánu).

13. Právny úkon urobený zriaďovateľom (odvolanie z funkcie) je potrebné vykladať ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktorý právny predpis s takýmto prejavom spája. Ide o jednostranný prejav vôle (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2017 sp. zn. 4Sžo/27/2016).

14. Kompetenčný senát už vo svojej judikatúre zdôraznil, že pre vymedzenie pojmu súkromnoprávneho sporu a súkromnej veci v zmysle § 3 CSP nie je primárne rozhodujúci petit žaloby (návrhu), ale zásadne príslušná hmotnoprávna úprava právneho vzťahu, z ktorého vznikajú či majú vzniknúť práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom sporu v danej veci (tu porovnaj napr. uznesenia sp. zn. 1SKomp 2/2021, 1SKomp 3/2021 a 1SKomp 6/2021).

15. Vec môže byť prejednaná správnym súdom iba v prípade, že z hľadiska predmetu konania ide o také konanie, ktoré spĺňa zákonom vymedzené podmienky definované v ustanovení § 6 SSP, čo v danom prípade konštatovať nemožno.

16. Odvolanie z funkcie riaditeľa je právny úkon urobený zriaďovateľom. Odvolaním z funkcie riaditeľa došlo k zmene pracovného pomeru žalobcu pri výkone práce vo verejnom záujme spočívajúcej v zániku funkcie riaditeľa. Zákon o múzeách obsahuje jedinú podmienku odvolania z funkcie riaditeľa múzea,

a to uvedenie dôvodu odvolania z funkcie riaditeľa. Posudzujúc žalobu podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejme, že predmetom konania je určenie neplatnosti odvolania žalobcu z funkcie riaditeľa múzea. Predmetom tohto konania preto bude skúmanie splnenia podmienok odvolania z funkcie riaditeľa žalobcu, a teda naplnenie dôvodu pre jeho odvolanie, existenciu ktorého dôvodu žalobca popiera. Pri posudzovaní platnosti tohto právneho úkonu bude potrebné aplikovať subsidiárnu úpravu obsiahnutú v zákone o výkone práce vo verejnom záujme a v zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonníku práce (§ 1 ods. 4 zákona o výkone práce vo verejnom záujme), čím je daná právomoc civilného súdu.

17. Kompetenčný senát preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

18. Rozhodnutím kompetenčného senátu sú súdy a orgány verejnej moci (vrátane oboch strán podieľajúcich sa na vzniku kompetenčného sporu v prejednáwanej veci) viazané (§ 11 ods. 1 veta druhá CSP).

19. Kompetenčný senát v danej veci rozhodol pomerom hlasov 8 : 0 (ustanovenie § 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.